

جېققىلى باخچا

توپلايان: محمد غابدین پور

ئاغول

صفحه 2

شعر

صفحه 3

دېش، دېش ۱ فېرپا، فېرپا)

صفحه 4

عزيز اوشاقلار، گول بالالار بيز چوخ سئوئيريك كى چوخلو حسرتدن سونرا ائيله يه بيليريك سيزه يازاق، سيزدن يازاق: سيزين او آيدان آرى اوزلريزدن، سودان دورو گؤزلريزدن، او دادلى-دوزلو سؤزلريزدن يازاق. آنجاق جيققىلى باخچا يالنيز سيزيندى. سيزين سؤزلريز، سيزين ايشلريز اوتون بزه يى اولاجاق، نيهه كى بو باخچانين بو جيققىلى باخچانين گوللرى سيزسيز، انله بولبولرى ده سيز سيز. گؤزوموزو يولدا قويمايين.

بو يتردى

بو يتردى، بو يتر بيزيم دير.

نه تك بيزيم، بوتون اينسانلارين دير.

نه تك اينسانلارين هامى جانلىلارين دير:

آغاجلارين، گوللارين، قوشلارين، باليقلارين

و بوتون اونلارين كى يترده ياشايرلار.

يترى كورلاماياق، آغاجلارى كسمه يك، مئشه لرى يانديرمايق، چمنلرى ازمه يك.

سولارا، چؤلله، داغلارا زيبيل توكمه يك، كيغير انله مه يك.

هاوايا توستو وئرمه يك، هاوا بيزيم اوچوندور

هاواسيز هنج كيم ياشايا بيلمز.

قوياق باليقلار دورو سودا اوزسونلر،

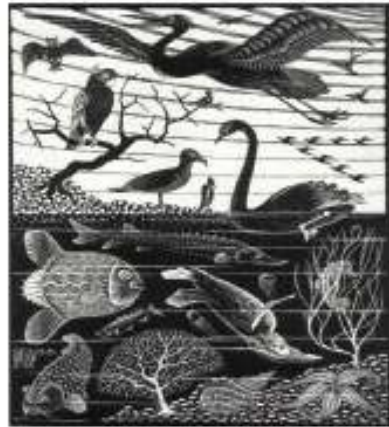
قوشلار تميز هاوادا اوچسونلار.

داغلاردا قوچون حاقتى وار، قوردون حاقتى وار،

انله كهليكلىرىنده حاقتى وار.

چؤللرده، دووشانين پايى وار، تولكونون ده.

بو يتر هامى جانلىلارين، بوتون ياشايانلارين دير.

بیز دایق

آذربایجاندا چتین بیرین ناپمباق اولار کی "بیزدایق" (چیرتدان) -ین آدینی تشیتمه سین و اونون شیرین ناغیلینی بیلمه سین بو فانتیزی ناغیلین قهرمانی بیزدایق آد دا بیر کیچیک اوشاق دیر کی یولداشلاری ایله بیر آدامجیل دنوه توش گلرک اوز اویاخلیغی و باجاراقلیغی ایله دشوین الینی اوخویارق دنو ایله اونون آراسیندا هیجانلی چکیشمه لر اوز وئریر کی چوخ اتشیتمه لیدیر بو سیز بودا بیزدایغین ناغیلی:

گونلرین بیرگونونده کندلرین بیرینده بیر قاری ننه ایله بالاجا اوغلو یاشیردی. اوغلاتین آدی بیزدایق ایدی. بایراما آز قالیردی. ایلده اتله بو زامانلار کندین اوغلان اوشاقلاری بیرلیکده گندردیلر داغ-دوشدن گوئن کولو پیغیب گتیره دیلر بایرامدا اود یاندیراردیلر. بیزدایق گوردو اوشاقلار گوئنه گندیرلر، اوزونو انوه سالیب ننه سینین اتگیندن اسلاندی کی قوی منده گندیم.

قاری ننه نین بیزدایق دان سونرا هنج بیر کیمسه سی یوخ ایدی، اونا گووره ده قوموردو بیزدایق اوشاقلارا قوشولوب چوله چیخسین بیزدایق دا مه یه ال چکیردی، آغلار-اوخشار سالمیشدی کی:

"منده گندیرم، منده گندیریم"

ننه سی باشارنماییب گوئنه گندن اوشاقلاری چاغیریب هره سینین جیبیشدائینا بیر اوووج قاویرقا تۆکوب دندی:

"من بیزدایغی می سیزه تاپشیریرام اوندان مورات اولون یاخشی."

اوشاقلار دندیلر: "یاخشی"

بتله لیکله آرخیین اولوب بیزدایغین جیلرینه قاویرقا تۆکدو. بیر کرکی بیر سیجیم وئرپ یولا سالدی.

اوشاقلار قاویرقالاری یتیه-یتیه داییشیب-گوله-گوله گندیردیله هانکی سینین قاویرقاسی قورتایردی بیزدایق اوز قاویرقاسیندان گننه اونا وئریردی، بتله لیک له گندیلر گوئنلیغا چاتدیلا، اوشاقلار شله لریتی پتره سالیب هره سی بیر یاندان کرکی ایله گوئن چاغارتماغا باشلا دیلر. بیزدایق نا دینمز-سؤیله مز بیر داشین اوستونده چونیاتما قوردو.

اوشاقلار بتله گوردو دندیلر:

"آی بیزدایق دور گوئن دهر کی دینجه لمه یه واخت یوخدور، گون باتمامیش گرک کنده قاییداق."

بیزدایق دندی:

"ننم منی سیزه تاپشیریدی سیز ننه مه سوز وئرپسیز."

اوشاقلار اوزلرینه درندن سونرا هره سی اوچ-دورد کولدا بیزدایغا دردیلر. سونرا سیجیم لریتی گوتوروب کول لاری باغلا دیلر. دندیلر:

"آی بیزدایق بیز سنه ده گوئن دردیگ ایندی دور گل بونلاری باغلا تنز یولا دوشه کد."

بیزدایق گننه دندی:

"ننم منی سیزه تاپشیریدی، اتله ده منیم قاویرقالاریمی وئرین"

اوشاقلار گوردولر بوندان ایش گورهن چیخماز، اونون شله سینین باغلا ییب دندیلر:

"بودا سنین شله ن دور گل گوتور گنده کد."

بیزدایق گننه دندی:

"ننم منی سیزه تاپشیریدی."

اوشاقلار گوردولر کی هاوا آلا-قارائلیق اولور اونلار هله اوردادیلر، اوز آرالاریندا بتله کسدیلر کی هره سی نوبت ایله یوکونو پتره قویوب قایینسین بیزدایغین یوکونو گتیرسین بو ایش اونلاری داها یوباندی، گون بالا-بالا داغلارین دایسیندا باتاراق اتله قارائلیق اولدو کی گوز-گوزو گورموردو، بتله لیک له اونلار یولارینی آزدیلر.

اوزاق دا بیر ایشیق گوردو اونا ساری گندیلر.

(اردیسی گلن سای دا)

سئىرچە

سېزە دئىيم سئىرچە دن
يوواسىندادىر ياز، قىش
آيرىلمايىر وطندن
يا قار اولسون، يا ياغىش
قارا دوشلو آتادىر
بوز رنگلى سى آتادىر
يووالارى وار كىچىك
بالالارى وار جىك-جىك
يىتم آختارىر گزىرلر
هنى توللانا-توللانا
گاہ آغاچا قونورلار
گاہ چىخىرلار ايوانا
اوپان زامان پىرھاپىر
قانادلارى چىرپىنىر .

رسول رضا

سئىرچە

قوشلار ايچىندن بىر قوش
بىزىم دووارا قونموش
ھوبىانا ھا ھوبىانا
گلدى قوندو ائىوانا
جەرە دە تىل ايرىدى
تىللىرى تىز سىردى
جىك جىك، جىك جىك اوخودو
ايىك پرده توخودو
ايىك پرده ميل مىلى
سئىرچە نىن شىرىن دىلى
سئىرچە سئىرچە نە سئىرچە
يايى، قىشى بو اتودە
سئىرچە سئىرچە نە سئىرچە
گاہ شىرىت دە گاہ يىتردە
جىك جىك، جىك جىك، جىك جىك جىك
سئىرچە اوخور جىك جىك جىك.

تاپ تاپ تاپماجا

سحر جاغىندا
گىلاس باغىندا
اوپوردو بىر قوش
اندېردى جىك جىك

بالاجا بىر قوشام من
بوداغا قونموشام من
ھر طرفە قار ياغىر
سويوقدان دونموشام من

محمد عابدین پور

منيم آديم "آماندا" دى. من دىقېلى بېر قيزام. آتامانان آنام ياتماميشدان
قاباق منى قوجاقلایب اوپرلر. سورا ديشلریمه باخیب دئیرلر:
"آماندا، ديش، ديش، فیرچا، فیرچا!"

آما من ديشلریمه فیرچا وورماغی
ایسته میرم.

بېر گنجه بؤیوک بابامانان آبام منى گؤرمه یه گلدیلر. یاتاندا منه بېر
ناغیلینی دئدیلر کی گونده ديشلرینی قیزیل فیرچاینان یوووردو اونا گؤره
دیشلری قیزیل کیمی پاریلدیردی.

من او گنجه یوخودا بېر زرافه گؤردوم کی آغاج بویدا ديش فیرچاسی واری ایدی
بېر دنه ده اژداها گؤردوم کی آغیزندان اود چیخیردی، اودا غذا یتیهندن سورا
دیشلرینی فیرچالیردی. من اژداهاینان یولداش اولموشدوم، هر گون ديشلریمی
فیرچالیردیم. آنامین سسی ایله بېردن یوخودان قالخدیم. صبحانه یتیهندن سورا
اژداها یادیما دوشدو، تئز قاچیب ديشلریمی فیرچالادیم.

بیزیم آرازین بو اوغلان جیغازین کورپه لیکن ایندیهدک کی 6 یاشی وار بیر پارا اوزهل ایشلری ایله سوزلری اولوبدو هله کی هله دی اونلاری یاد سالماقلا بیر گوزل احساس لا بیر اوزهل لذت بیزه ال وئیر.

هنچ یادیدان چیخماز آرازین 2 یاشی وار ایدی قیشین ایلکین قارلاری یئرہ دوشوردو آرازی پنجره نین یانینا کتیردیم کی قارا باخسین. ایلک تانیشلیغی قارایلان ایدی. دیقت له آغ قارلارین اوینایا- اوینایا یئرہ

دوشمکلرینه گوز تیکمیشدی بئلده بیر آلا قارقا قار- قار ائله یه- ائله یه گلیب کئچدی. آرازا دئدیم بو قارقا دی. نئچه گون سونرا آراز ایله اوتاقدان اوینایا بیردیم آرازدان سوروشدوم: «آراز جوجه نه دئیهر؟» آراز دئدی: «جوجه دئیهر جوک- جوک- جوک» سوروشدوم: «قارقا نه دئیهر؟» دئدی: «قار- قار- قار» دئدیم: «دوشان نه دئیهر؟!» آراز بیر آز فیکیرلشیب دئدی: «دئیهر دوشان- دوشان- دوشان» سوزون دوزو بیری مندن سوروشسار دی دوشان نه دئیهر؟ قالاردیم. آرازین جاوابیندان هیجانا گلرک آناسی- نی چاغیریب سوروشدوم: «سن بیلیرسن دوشان نه دئیهر؟!» بیر آز فیکیرلشندن سونرا دئدی: «دوغوشدان! دوشانین سسی نئجه اولار؟!» دئدیم: «آرازدان سوروشسان اویرنرسن.» آرازدان سوروشدو: «آراز دوشان نه دئیهر؟!» آراز دئدی: «دوشان دئیهر دوشان- دوشان- دوشان...»

آرازین آناسی

ھېقىقىي باھچا ۲

ھازىرلايان: محمد عابدىن پور

بۇ يىردى

بو يىردە ھىچ بىر زاد اۆز باشىنا دىيىل .
ھىر شىنى اۆز يىرىندە او جور كى گرەك اولان
انلە او جور دور. يىر اوزوندا ھىر بىر دىيشىلمە كى
گورونور بىر قايدا اوستوندا دىر. فصل لىرىن
دىيشىگى، ھاوانىن اىستى - سۇيوق لىغى،
ياغىشىن ياغماغى، دولونون چىرپماغى، داشىن
تۇرپاق اولماغى، تورپاغىن داش اولماغى، ھابىنلە
چوخلو زاد لار كى زنجىر كىمى بىر بىرىنە
باغلى دىلار ، بو زنجىرىن قىرىلماغى يىرى
ياشامالى انلە يەجك. يىردە بىر سىرا طىبعى
قايدالار وار كى اونو ياشاماق اوچون
اۇيغون لاشدىر بىر. گلە جكدە اونلار دان ارتىقراق
سۆز اپارا جايىق .

پايىز

گىلى پايىز گونلىرى

اۆرتدو خزل يىرلىرى

سويودوخجا ھاوالار

يوخلادىلار آغاچلار

آلتون بوياقلى پايىز

خيش - خيش آياقلى پايىز

قاتار - قاتار دورنالار

كوچورلر آي اوشاقلار.

م - عابدىن پور

بىرىنجى سايدا اۇخودوق كى "بىزدىق" يولداشلارى ايله گوەن درمە- يە گئتىدى. اونلار يوبانىپ واخت اكن انولرىنە قايىدانمادىلار، يولو آزیب قارانلىقدا ايتدىلار، اوزاق دا بىر ايشىق گوروب اونا سارى گئتىدىلار. ايندى ايسە بو سىز بودا ناغىلین آردىسى:

اوشاقلار گئتىدىلار- گئتىدىلار بىر ائوہ يئتىشىدىلار، دئمە بالام سىزدن اىراق بو بىر دئوين ائوى دىر. قاپىنى دۇيدولر، دئو قاپىنى آچىپ اوشاقلارى گوروب چوخ سئويندى، دئدى:

"بە بە خوش گلمىسىز اوشاقلار، سىز ھارا بورا ھارا بللىدىر ھم چوخ آجسىز ھمدە چوخ يورغون، گلین كى ياخشى گلمىسىز."

بئلە ليكلە اوشاقلارى اىچرىبە آپارىپ اونلاردا دادلىسى يئمكلەر گتىردى. اوشاقلاردا آج قورد كىمى دوشوب سىفرايا اولونجە يئدىلار. بىرچە بىزدىق بىر- ايكى قاشىق يئىپ كئارا چكىلدى.

بىر آزدان سورا دئو گلدى سىفرا- دسترخانى يىغىشىدىردى، سورا دا يورقان- دۇشك گتىرىپ اونلار يئىرلرىنى سالىدى، دئدى:

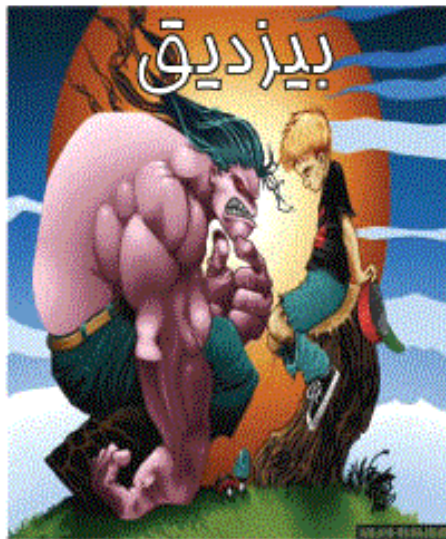
"آى اوشاقلار باشىزى آتىپ آرخايىن ياتىن كى چوخ يورقونسوز."

اوشاقلار گوندوز ايشلە يىپ چوخلو يول گئدىپ برک يورولموشدولار، اونا گورە

تئز يئرلرىنە گىرىپ خورولداماغا باشلادىلار. بىزدىق يولداشلارىنى اۇيادىپ دئدى:

"ھارا ياتىرسىز، دئو ايندى گلر ھامىمىزى يئەر."

اوشاقلار يورغون- آرغىن دوشەرک ائلە ياتمىشىدىلار كى توپ دا آچىلسايدى دۇرمادىلار. بىر آزدان سورا

دئو اوتاغىن قاپىسىندان بۇياتىپ سورشودو:

"كىم ياتىپ كىم اۇياق؟"

بىزدىق دئدى:

"ھامى ياتىپ بىزدىق اۇياق"

دئو دئدى:

"آى بىزدىق سن نىبە ياتمامىسان!"

بىزدىق دئدى:

"منىم نەم مە شامدان سورا جويز ، ايدە، نۇخود- كىشمىش دن وئەر مندە يئىپ ياتارام."

دئو تئز قاچدى بىر قلىبىر يئىدى لوين دن گتىرىپ دئدى:

"بۇدا سن اىستەدىگىن زادلار يى باشىن قوى يات كى سحر دۇرناماسان ھا."

دئو گئندىن سورا بىزدىق يولداشلارىنى اوياتدى نۇخود- كىشمىش يئىنلر. اونلار دۇروب يئىپ گئنە ياتدىلار. دئو گلىپ گئنە سوروشدو:

"كىم ياتىپ ؟ كىم اۇياق؟"

بىزدىق دئدى:

"ھامى ياتىپ بىزدىق اۇياق."

دئو ناراحات اولوب دئدى:

"آنان ياخشى بىزدىق آنان ياخشى بىزدىق آخى سن نىبە ياتمىسان؟"

بىزدىق دئدى:

"آخى منىم نەم مە يئمىشلر دن مئىوہ لردن سىد دولوسو وئەر مندە يئىپ ياتارام."

دئو گئدىپ بىر سىد دولوسو مئوہ گتىردى. بىزدىق يولداشلارىنى اوياتدى مئوہ يئىپ ياتماسىنلار. اونلاردا مئوہ لرى يئىنلر سورا گئنە ياتدىلار.

دئو كى فيكر ائلىردى بىزدىق مئوہ يئىپ باھاناسى كسىلىپ ياتىدى آغزىن سۇو آخا- آخا اوتاغا گلدى. (آردىسى گن ساى دا)

آی کپنک

سن نه گؤزل اوچورسان - آی کپنک کپنک
 چیچکلره قونورسان - آی کپنک کپنک
 باخچالارین بزه یی - آی کپنک کپنک
 گؤزللرین گؤزلی - آی کپنک کپنک
 کپنک، آی کپنک کپنک
 آچ گننه قانادلارین - آی کپنک کپنک
 قوی گؤرسنه خاللارین - آی کپنک کپنک
 گولدن گوله گئندنه - آی کپنک کپنک
 سوروش بیربیر حاللارین - آی کپنک کپنک
 کپنک، آی کپنک کپنک
 سنین یوردون باخچادیر - آی کپنک کپنک
 یولداشلارین اوردادیر - آی کپنک کپنک
 گوللری چیخاردیلار - آی کپنک کپنک
 سنه سانجاق تاخیدیلار - آی کپنک کپنک
 کپنک، آی کپنک کپنک
 آغاچلاری کسدیلر - آی کپنک کپنک
 چمنلری ازدیلر - آی کپنک کپنک
 باخچالارین یشینده - آی کپنک کپنک
 اوچا داملار تیکدیلر - آی کپنک کپنک
 کپنک، آی کپنک کپنک

محمد عابدین پور

کپنک

قاچدیم، چاتا بیلمه دیم
 قوودوم، توتا بیلمه دیم
 قاچدیم، چاتا بیلمه دیم
 قوودوم، توتا بیلمه دیم
 ناغارات | من سنی، آی کپنک
 کپنک، آغ کپنک
 تاختا چهری آشدیم،
 آرخانجا چوخ دولاشدیم
 قاباغیمی کسدی سو
 منی یوردون دوغروسو.
 ناغارات:

موسیقی: سعید رستم اوو
 سوز: حسین عاریف
 کوچورن: سیروس طبیبزاده

بوینوزو وار قوچ دئییل
 قانادی وار قوش دئییل
 قانادیندا خالی وار
 قانی یوخدور جانی وار

قاق قاق فالاسی وار بونون
 آغی آلاسی وار بونون
 یومورتلاسا قاققیلداماز
 اوچار، بالاسی وار بونون

رنگ به رنگ دیر گول کیمی
 قانادی وار تول کیمی
 اوچور باغدا، چمنده
 چوخ یونگول دور توک کیمی

اوشاقلار كېنكلردن نەلر بېلىرسىز ؟

بېلىرسىز اونلار دورو ھاۋانى، گوللو-چېچكىلى باخچالارى، ياماجلارى ياشاماق اوچون، اوچوب گزمك اوچون سئورلر.؟ اونلار يازدا ھاۋالار قېزاندا، چمنلر گۆپرئە، بوداقلار چېچك-ئىندە، قارلار اريب دورو سولار آخاند اوجماغا باشلاپارلار سورا يومورتلاپارلار. بو يومورتلار قورد اولارلار. اونلار "تېرتير" يادا "باراما" قوردو دتېه رلر. بو قوردلار بو شولوغ، قارىنقولو قوردلار آغاچلار ين يارباقلار ينى ىتھ رلر، دوپونجا ىتھ رلر، شىشىنجه ىتھ رلر ھاميدان چوخ آغ توتون يارباغىنى سئورلر. سورا بېر بوداغا ياپىشىپ اۆز

چئورھ لرنېه ايپك تۆرھ رلر، او ھامان "باراما" دى. چوخ قديم زامانلاردان چين لېلر "باراما قوردو" بئجردېب اونلاردان ايپك تئل ايبرېب اوندان گۆزل اينجھ پارچالار توخوياردېلار. سورا دا بو دىرلى پارچالارى دوھ لرھ يوكلھ يېب دونىاتېن ھر ىتھنھ گۆندره ردېلر. بو پارچالار ين ان چوخ اىستېنلرى آوروپالېلار دېلار. بئلھ لېكلھ بېر اۆزل يول ايپك تېجارتى اوچون دوزلمېشىدى، بو اوزون اۆزل يولون آدى "ايپك يولو" دى. ھلھ ايندىلېكلھ دھ ان گوزل ان باھا پائتلار لار انلھ ايپك دن دوزھ لر.

باراما قوردو بېر موددت بارامانېن ايچېندھ قالار زامان گئندېكلھ او دېشىلېب بېر گوزل كېنك اولار. سورا دا بارامانى بېر تېب اتشىگھ چىخار، قاناد ووروب اوچار. بو بېر قېسا سۆز و ايدى كېنكلر ھاققېندا، چوخلو سوزلر اونلاردان يازماق اولار. آنجاق سىز ائىلھ يھ بېلرسىز آرتېق بېلگى قازىماق اوچون كېنك ھاققېندا يازىلان كېتابلاردان فايدالاناسىز. آما بېر شنى واركى اوندان واز گئچمك اولماز اودا بودور كى اوشاغلار كېنكلر ين دھ نسلى آرادان گئتمھ كدھ دى انلھ كى داھا داغا-دوشھ چىخاند، باغا-باخچا يا گئدھ ندھ آزاراق كېنك گۆرمك اولور. او رنگ بھ رنگ، خاللى كېنكلردن داھا خېر يوخدور. ندىن بئلھ جھ اولوب؟ فېكىرلشېن، آرايېن، سالىن چىغېن، دوشوندوكلرىزى بېلدېكلرىزى يازىب بېزھ گۆندرىن. سىز ساغ بېز سلامت.

گەرچك عشقېن مېۋەلرى اوركلرېمىزدھ دېر!

بېر آما آغاچىنا كى آما گئېرېر فېكىرلشېن، اونون كۆكى ىئردھ دېر، او تورپاق دان قىدالانېب طېبعى ھالدا آما سالىر. آما آغاچىنى تانرى يارالدېدېر و اونا مېۋھ گئېر مك اىمكانى وئرىدى. تانرى اۆز عشقېنى بئلھ لېكلھ آمالاردا گۆرسھ دېر،

بېز دھ اگر تانرىنى سئوسك تانرى نېن توكنمز عشقى اىلھ ائىلھ يھ بېلھ رېك باشقالار يندا سئوھك، اونا گۆرھ كى تانرى نېن عشقى بېزېم اورھكلرېمىزدھ آخاردى بو سىز دئىيل سىز، بوتانرى نېن موقدس سئوگى سى دېر كى سېزېن كۆنولرېزدھ دېر. تانرى نېن عشقىنى ھر گون اۆزۈز اىلھ بېر پارلاق آما كېمى ھارا گئدېرسىز آپارېن و بو آما لارى بوتون اېنسانلار پايلايېن.

عزىز اوخوجو لار، عزىز آتا-آنالار بېز ياخشى بېلىرىك كى ھلھ-ھلھ چوخ قالېر بېرېتون بېر ياخشى اوزھل بېر درگى اوشاقلار اوچون چىخاردلق، آنجاق بو بېر باشلانېش دېر بو ساھھ دھ كى سىز اۆز تاپشېرىقلارېزىلان، اوز ىئىلى تئقىدلرېزىلان بېزېم اۆز گۆزوموزھ اۆرتوك عېب لرىمىزى، نقتىلرېمىزى آيدىن لادېب اىشىمىزھ دھېر وئرھ چكسېنېز و بو آغېر اىشئدھ بېز اىلھ اورتاق اولاجاق سېنېز، بېزېم ھئج بېر مالى دايىاغىمىز اولماماغىمىز گۆرھ صقھ لرىمىزېن سايى و ھمدھ چاپ كېفتى آشاغى اولور كى اومودوموز ولر گلھ چكدھ وطنداشلار غنايتى اىلھ داھا آرتېق الېمىز آچېق اولسون. آنجاق بېز بو اىشى عشق اېلن باشلاپاراق اىلك آددېم لارىمىزى آئىزېق بو اۆزل سايا اىشتراك اولماق و اونو اۆز كېچېك اوشاقلارېزا اوخوماق ايلان دلھا آرتېق بېزى آقىشلار ياقا قسېنېز.

قاپناق: اېنئرتت چئوپېرن : سولماز نادردل